

109. Ա(րշակ) Յակոբ Պոյաճեան + — Ծնած է Տիարակքի 1837 ին :

19 տարեկանին Պոյիս գալով յաճախած է Տքք. Համլինի վարժարանը (Պեպեք) : Երիմու պատերազմին , Սկիւտար՝ անգլ. սպասկապետութեան մէջ մտնելով , վարած է բարգմանի պաշտօն 1854 թ. և տարի մը ետք Երիմու ուղեւորած առեւտր. գործով : — Դարձին , որ մը ԶՐԲԻԼի տպարանը կ'այցելէ , Եւրպայեան նոր բերուած գրանատր մամուլի մը փորձերուն ակամատես ըլլալով : Երկար առնեն նետաքրքրութեամբ դիտելէ վերջ , տպագր. արուեստի մասին սեր մը կ'արժարժի իր մէջ : Կ'անցնի Իգմիր , նոնկէ առաջատանաւով կ'ուղեւորի Ամերիկա , և Նոր Աշխարհի մէջ Կիւրեմպեքիեան Տաճարին տպաստօրելի վերջ՝ կը դառնայ Պոյիս , ձեռնարկելով տպարանի մը նաստատման : — 1859 ին Արքունի Տպարանին մէջ բարենորոգումներ մտցունելու գործը յանձնուած էր Անմեա Վ.է.Ֆիլք անուն անձի մը և Տքք. Սերօբեանի որ ամերիկ. նամակարանական մըն էր : Ասանք իրենց կարգին՝ նոյն գործատան կազմակերպութեան հոգը կը վստանին փորձաւորեանը Պոյաճեանի որ նոյն գործը գլուխ կը հանէ : — 1860ական բուսկանին , Կիլիկիա ուսում ու երկրագործութիւն տարածելու նպատակաւ՝ Օտեանի , Աղսթոնի և այլ ծանօթ ազգայնոց ձեռնարկին անդամակցած է : — Երբ Աղսթոն նեւազր. տեսուչ կը կարգուի , պաշտօնական տպագրութիւններ կը յանձնէ Պոյաճեանի որ կ'առանձնէ նաեւ նեւազր. գործիներու ևն. նուազուրբով հայրաքումը :

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

«գոն չէին : Պոյաճեան Յակոբ բարեկամնիս դիմում բրաւ Մայիկե Նազրիին՝ նոյն գործն ինք «վրան առնելու համար . և անա Եւրպայեան երբայով 2 գոյն մէկանց տալով մամուլ մը , [ատոր «Տիշա նմանը ժամանակաւ ևս բերել տուած էի , բայց ի շնորհս Էնթրսքանեան Յակոբի՝ տեղութեան անցած և Արքունի Տպարանը կեցած էր] , մաւշին ա կիլիօսէ մը , բանբօկրաճ մը , կալվածօի վերաբերեալ մեքենաներ , անագին բօրնօ մը , մաւշին ա ռապօրէ ևն. ևն. «առնելով Պոյիս դարձաւ , առիթով փորագրող վարպետ մըն այ նեա առած . և մենք գործէն «հրաժարեցանք : Բայց զիտնալու արժանի բանը սա է որ , Եւրոպաներէն եկող այն վարպետին «շինածները մեր շինածներէն առաւելութիւն մը չունէին բնաւ , միայն թէ անոր առած ստակը «մերիննի քանի մը պատիկն էր . . . » : — Ա. Յ. Պոյաճեան 1889 ին «ազգապետ» ընտրուած է բողոքական Հայոց , պաշտօն գոր ցարդ կը շարունակէ : — Իր տպարանը նախ Վ.է.գիլ խան էր ուրիկ փոխադրուած է Դաւաթիա , յետոյ Պոյիս , Ամերիկեան խան՝ 1872 ևն ի վեր , ուր կը մնայ ցարդ , իբր տպագրիչ Ա.ձ.աշուռեի ամերիկ. ընկեան բոլոր Ս. Գիլքերուն՝ գորս նա-